BIBLIOTECA NAZ.
Vittorio Emanuele III
L
C
4
NAPOLI

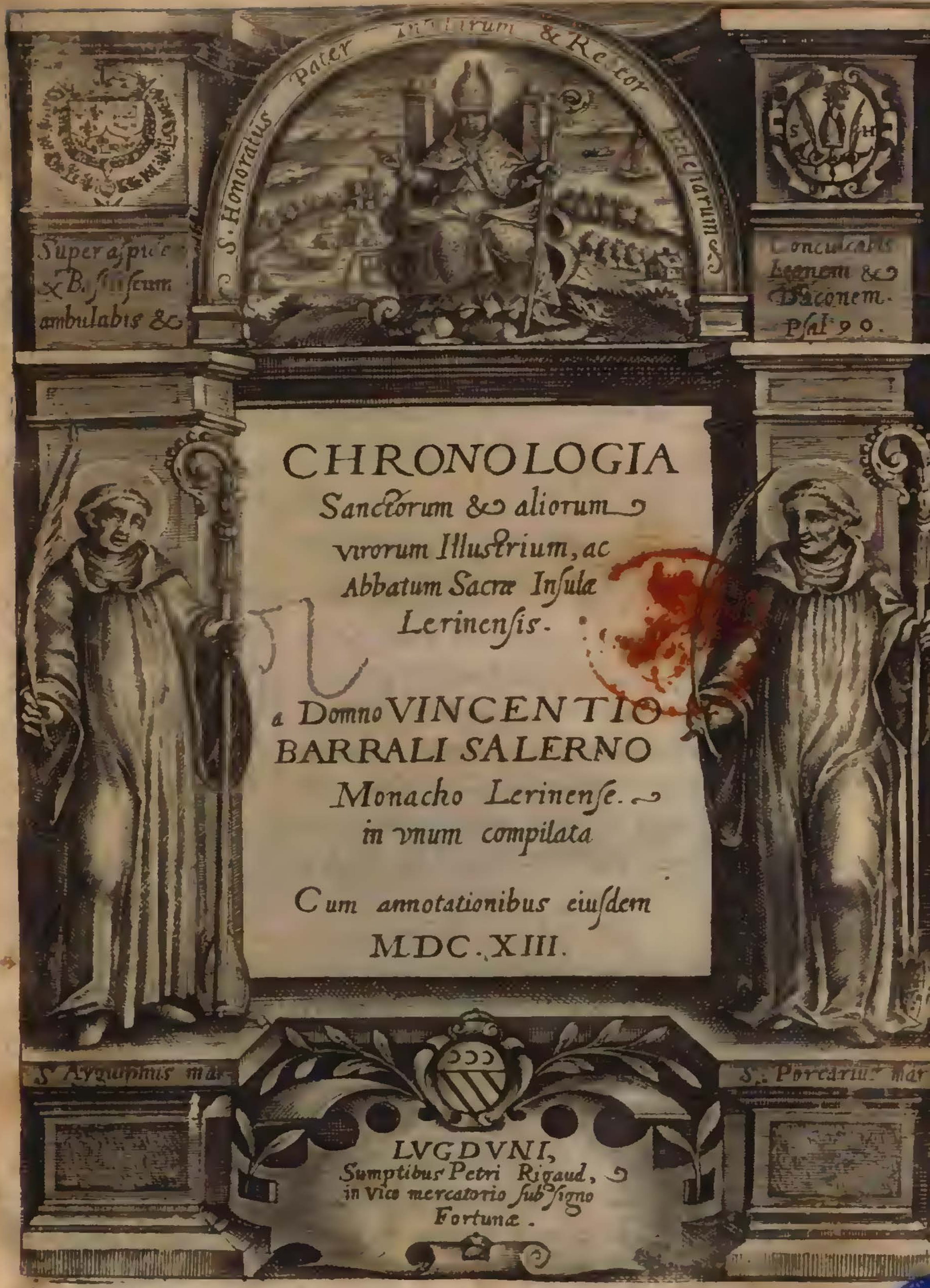

CHRONOLOGIA

Sanctorum & aliorum virorum Illustrium, ac Abbatum Sacræ Insulæ Lerinensis.

A Domno VINCENTIO BARRALI SALERNO Monacho Lerinense. in vnum compilata

Cum annotationibus eiusdem

MDC. XIII.

LVGDVNI,
Sumptibus Petri Rigaud, in Vico mercatorio sub signo Fortunæ.

Incipit prologus vita beati Lamberti Episcopi Vencienſ. & Monachi ſacra Inſula Lerinenſis. Floruit anno Domini 1154.

Die 26. Maÿ. CVm cuncta Creatoris opera quæ à Deo immenſa ſunt inſcrutabilia, vt totius mentis humanæ cognitionem excedant, meritò admiranda ſint quædam tamen quæ præter conſuetudinem contingunt, nonnulli plus admiramur quæ quidem licet admiratione, narratione ſimul & laude digniſſima habeantur: tamen quia in peccatoris ore non eſt pulchra laudatio, cum metu & reuerentia nos oportet de talibus habere ſermonem: non quod maiora ſint, ſed quia inſolita videlicet dictu cæcis viſum, muris loquelam, & ſurdis auditum reſtitui, paraliticis membrorum officia reparari conſpicimus, & multa alia quæ frequenter per ſanctos ſuos diuina pietas operatur. Cùm etiam cuncta quæ diuino nutu ſubſiſtunt ad dandam omnipotenti laudem, & gloriam diuinis oraculis inuitentur, præcipuè tamen à ſanctis vniuerſis ſuis benedicendus eſt Deus atque laudandus viuentes & in mandatis Chriſti perſeuerantes diuerſis virtutibus adornaret, & tam inter mundi labores atque Anguſtias poſitos quam viæ vniuerſæ carnis ingreſſos miraculis decoraret, & terrenis cœleſtes efficeret, ac diuinitatis ſuæ participationem præberet & gloriam: Quorum dum vitam vel geſta recenſentes exponimus, quid aliud agimus, quàm lumen ſuper cãdelabrum ponendo iter agentibus viam oſtendimus? Quod inpræſentiarum Domino annuente facere cupientes, ipſum veritatis auctorem inuocemus, vt & quod verum eſt dicere, & quicquid veritati contrarium eſt vitare concedat, dum ne minus periculoſum ſit pro veto falſum aſſerere, quam ipſam veritatem abnegare. Quod igitur ſcimus ratione approbamus, dum credimus, auctoritati fidem adhibemus. Nam qui ſolam narrat opinionem, næuum quandoque falſitatis incurrit. Nos ergo relinquentes dubia pro certis, ea quæ à multis tam laicis, quam cleris perſonis fidelibus, & honeſtis certa relatione didicimus, quæ etiã oculis noſtris vidimus, vt quæ frequenter fieri conſpicimus de veris geſtis beati Lamberti Vencienſis epiſcopi exequimur, ipſam veritatem nos ducente ſpiritu ſancto narratione vela pandamus.

Patria & parentes beati Lamberti. Beatus itaque Lambertus de Bandunio regenſis oppido & genere nobilium traxit originem: Cuius mater dum eum in vtero geſtaret, & partui propinquaret doloribus anguſtiata vita deceſſit, & de ventre illius inciſo idem puer manibus extractus eſt. Continuò autem ſacro fonte regeneratus, paruóque tempore patentum domo nutritus eſt, & poſtea Deo dicatus, atque in *Lerini educatus.* Lerinenſi Monaſterio educandus, & tam litteris quam Monaſticis inſtitutionibus traditus imbuendus. Ibique dum adoleſceret tam bonæ indolis adoleſcens, tantæ humilitatis, tam ſanctæ conuerſationis apparuit, vt tam Deo quam hominibus placens ab omnibus, nimio affectu diligeretur, taniáque gratia pollebat, vt mentis ingenuitate, ac morum honeſtate nobilium genus omne tranſcenderet, virginitatem quoque carnis & animæ cum omni deuo-*Perpetuò ſeruat virginitatem.* tione in omni æuo diuina gratia inſpirante ſeruauit. In addiſcendis litteris ſedulus ad retinenda ea quæ percipere poterat ſtudioſus circa ea quæ Dei ſunt omnimodis erat ſollicitus. Veruntamen periculum matris animum eius valdè perterruit in tantum vt ſe matricidam aſſereret, eò quod initium natiuitatis eius cauſa mortis illius exſtitiſſet. Vnde ſuæ *Deflet obitum matris.* conditionis memor, omnium ſe nouiſſimum exiſtimabat, & omnium virtutum cuſtodem humilitatem ſecum familiariter retinebat. Vigiliis

Vigiliis verò ieiuniis & orationibus assiduis insistendo, ad supernam promissionem anhelabat. Vir igitur prudentissimus erat, quia transitoria fugere nouerat, & quæ beatum faciunt possidentis omnimodis appetebat, Refrenando etiam ea quæ nomine possent delectari temperantiã obtinebat. Fortis erat quia nunquam aduersis potuit frangi, nec aliquando prosperis eleuari. Iustus quoque erat, quia nulli vnquam quod suum erat abnegauit, & Creatoris obsequio se perpetua & constanti voluntate vt dignum est mancipauit. Cúmque de virtute in virtutem infatigabiliter ascendere conaretur fama sanctitatis illius circumquaque crebescente oportuno in tempore diuina predestinatione Venetiẽsis Ecclesiæ ordinatur Episcopus. Eãdem igitur quadraginta annis fideliter rexit Ecclesiam: subiectámque sibi plebem non minus exemplis quam verborum predicatione instruxit, humilitatis quoque non immemor dum plus sublimaretur, non quasi dominationem in Clero haberet se extollebat, sed erat inter eos quasi vnus ex ipsis. Audientes autem multi diuersis ægritudinibus alligati tantæ sanctitatis famam, concurrebant ad eum, eius auxiliũ per orationem, vel per manus impositionem flagitantes, qui continuò pristina sanitate recepta ad propria cum gaudio reuertebãtur. Etiam Epilenticis diuinæ pietatis beneficio restituit sanitatẽ. Per trigĩta verò omnes ante terminum vitæ ipsius psalterium ex integro antequam comederet stando perlegere singulis diebus solitus erat, Licet verò statura esset procerus, speciosus forma, vultúque decorus, ieiuniorum tamen & orationum ac vigiliarum assiduitate corpus edomitum in seruitutem spiritus redigebat, & omni mentis intentione vbi thesaurum suum reconditum habebat in cœlestibus conuersabatur. Quanquam & tam speciali dignitate quam & sanctitatis fama magnus inter homines haberetur, permissum tamen se existimando paruis semper erat contentus. Transgressoribus autem normam iustitiæ opponebat quosdam etiam plus perferendo quam persequendo ab impietate reuocabat, mitibus atque piis mitissimus existebat. Quodam igitur tempore quadragesimali abstinentia peracta in die sancto parasceue dum ad vesperum clericis potus deferretur, ipse sibi aquã præcepit afferri, quæ ab eo more solito signata ilicò in vinum conuersa est. Quo dum gustasset, vinumque cõperisset, minatus est ministrum, quòd sibi vinum detulisset. Iterumque ipso precipiente aqua delata est. Ipsoque benedicente signatæ, statimque vinum est effecta. Quo gustato atque comperto cunctis qui aderant admirantibus increpauit ministrum non credens quod aqua esset, id quod sibi detulerat. Iterumque præcepit aquam sibi in peluim afferri & se vidente in scyphum infundi, quam iterum sub nomine Trinitatis signauit & continuò vinum effecta est. Quod cùm vir beatissimus comperisset, & opus diuinæ fuisse pietatis intellexit, & cum gratiarum actione ex eo bibit, & clericis qui cum eo erant ad bibendum porrexit, quorum quidam qui biberunt superstites existunt, & certum testimoniũ proferunt. Appropinquãte verò resolutionis eius tempore, artubus ægritudine fatigatis à lecto surgere non valebat, sed mentem ac spiritum ab intentione orationis non relaxabat. Concurrebant ergo ad eum ex vicinis ciuitatibus & castellis innumerabiles viuorum ac mulierum cateruæ visitationis gratia, quia ab omnibus circumquaque nimio affectu diligebatur. Cuidam autem mulieri longius manenti, quæ per quinquenium cæca extiterat, visum est per somniũ se ante sanctum virum Lambertum assistere, & per illius manus tactum visum recipere? Cuius visionis non immemor quantocius potuit ad locum vbi erat perrexit. Quæ ingressa

Creatur Epi. Venetensis. Rexit an. 40.

Ieiuniis totũ psalteriũ recitabat.

Aquam in vinum ter conuertit.

interius obnixius deprecabatur, vt eam benediceret: Dumq; eleuata manu eã benedixisset, apprehẽsã manũ illius mulier deosculata est, & tetigit inde oculos suos, & statim visũ recepit, cũctisq; qui aderãt admirãtibus pro sua illuminatione Deum benedicere cœpit. Cumq; vir beatissimus exitui propinquaret audiuit cæmẽtarios in Ecclesia tundentes lapidem, & sarchophagũ illius aptantes interrogauit quid ageretur, & dictum est ei à circunstantibus quod sepulchrũ illius in quo ponendũ esset corpus illius pararetur. Rogauitq; eos vt se adiuuarẽt, & ad videndũ illud ducerẽt. Quod cũ factũ esset, benedixit illud & eleuata manu signauit. Et sic reuersus ad lectũ aliquantulũ quieuit. Et circunstãte bonæ memoriæ Petro Antipolitano Episcopo, & Arnaudo Nicensi Episcopo, cũ cleri ac plebis numerosa multitudine de his quæ ad eũ pertinebãt q ageretur memoriter ordinauit. Episcopo verò agẽte in extremis interrogatus quomodo se haberet. Quibus respõdisse fertur. *Benè me habeo, & bona domini in terra viuentium me visurũ credo.* Et hæc illius vltima verba fuerũt. Et sic bonis operibus agitatum spiritum reddidit, sepultusq; est honorificè in sepulchro lapideo à iam dictis Episcopis in eadem Vencien si Ecclesia, cui Deo auctore præsul extiterat 7. Calend. Junij. vbi ad eius mẽmoriã viuentes multa beneficia diuina miseratione percipiunt. Venerunt quoque die septimo ex vicinis oppidis clerici multi Missarum solẽnia celebraturi, pauperes etiã Elemosinarum beneficiũ recepturi, inter quos quidam qui lõgo tempore fuerat cæcus aduenies ante B. viri sepulchrum orauit, statimq; visum recepit. Videntes autẽ illum qui cum pluribus annis cæcũ agnouerant, nunc videntem, valde admirati sunt, & diuinæ pietati laudẽ attribuunt. Mulier quædam filiũ habens cæcũ, audiẽnsq; tot ac tanta de B. Lamberto, narrari miraculorũ insignia, adduxit filiũ suum ad sepulchrũ illius, & excubiis celebratis oratione statim oculi eius illuminati sunt. Procedente verò tempore in paschali solẽnitate dum deceret omnem Christianum sanctitati, & honestati operã dare vãque suũ in sanctitate & honore possidere, puer quidã rixando & conuiciando cũ altero, subito insanire cœpit, & à dæmonio vexari. Apprehendẽtes autem eum qui circunstabãt, tenuerunt eũ & ligauerunt. Cúmq; diutius vexaretur, & malè se haberet, fuit conciliũ eorum vt ad sepulchrum B. Lãberti cũ adducerent, ibique dimitterent. Quod cum factũ fuisset aliquantulũ quieuit, statimque quasi à sumno expergefactus pristinæ sanitati restitutus est. Quidã homo Fulco nomine Venciẽs. Ecclesiæ parochianus qui longo tẽpore surdus extiterat, venit ad Eccles. & ante sepulchrum sanctissimi viri cum lumine suo noctẽ duxit insomnem. Cúmque circa auroram orationi insisteret, quod fideliter petiit impetrauit. Nam dũ ad instar pellis excicatę dũ impetuosè rũpitur auris illius fecisse crepitũ dũ aperiretur, & si optatũ recepit auditum. Quidã iuuenis & corpore ægrorabat, & mẽte alienabatur à Deo vt amicicins de salute illius dubitarent, & fecerunt ergo imaginẽ ceream, ipsumque ægrum ad sepulchrũ B. Lamberti adduxerunt. & imaginẽ detulerunt. Cúmq; in excubiis pernoctassent, æger diuino beneficio sensit leuamẽ, & sic de illius salute gaudentes ad propria sunt reuersi. Reduute autem tẽpore cum ad celebrandũ annuale obsequiũ Cleri ac plebis multitudo maxima conueniret: Quoddã insigne, omnibúsque admirãdũ, cunctis qui aderant cementibus apparuit. Nã vas in quo Corpus illi' quiescebat manãtibus limpidissimis aquis cœpit superfundi, quasi imbribus validis de super irrigaretur. Miles quidam famosissimus intererat, qui lumen dudum vnius oculi penitùs amiserat, & aqua illa oculum cœcum tetigit, & continuò lumen quo caruerat recepit.

Illuminat cæcã mulierem ex ciuitate Nicea.

Cæcus ad sepulchrũ eius lumẽ recepit.

Paruulus etiã illuminatur.

Puer obsessus à dæmone liberatur.

Surdus audire cœpit.

Insano sanitati redditur.

Ex sepulchro eius aqua scaturit.

Monoculus sanatur.

Diem claudit extremum. 26. Maij.

Post

Puer quidam Ioan. nomine qui semper mutus extiterat ibidē adductus, ante sepulchrum viri loqui simul & Deum benedicere cœpit. Mulier verò quædam Susana nomine, de aqua illa quæ de sepulchro illius manauerat, in vase vitreo recepit, & secum detulit; multisque qui varijs ægritudinibus detenti erant ad bibendum porrexit, qui illico pristinæ sanitati restituti sunt. Mulier quædam quæ & longo tempore muta extiterat, & brachium simul ac manum paraliticam habebat, eodem die & sanitatē recepit, & loquelam. Duæ mulieres, quorum altera erat cæca, altera surda, sub vnius diei spatio desideratam sospitatem se recepisse gauisæ sunt. Homo quidam cœcus, & mulier cœca de diuersis locis venientes ante sepulchrum illius orantes diuinæ pietatis beneficio vna die simul illuminati sint. Quatuor mulieres in diuersis loeis habitantes, audito rumore tot, ac tantorum miraculorum ad sepulchrum Beatissimi viri venerunt misericordiam vnanimiter deprecantes, quarum duæ longo tempore cæcitate laborauerāt, tertia per quinquennium muta fuerat: Quarta quindecim annis paralitica extiterat: Quæ per triduū orando sustinuerunt, & in die tertia optatam quam petierunt salutem impetrare meruerunt. Mulier quædam sciatica quæ nullo tempore valebat incedere, ad memoriā prætaxati Episcopi delata est, & ante sepulchrum illius posita, quæ vsque in crastinum perseuerauit orans, & circa manè ossibus illius crepitantibus, ita vt audiri possent à circunstantibus erecta est, & sanitati restituta. Mulier quædam habens filium paraliticum ad memoriam Beatissimi Lamberti adduxit, & ante sepulchrum illius pernoctantes, noctem duxerunt insomnem circa mane autem cum firmitate membrorum optatam adeptus est sospitatem: & sic cum eadem matre sua cum gaudio ad propria venersus est.

Mutus loquitur alter, varia ægritudines sanatur.

Præfactus verò Episcopus per quadraginta annos Vencien- *Anno Domini.*
sem rexit Ecclesiam (vt dictum est.) Et Anno Incarnationis nostri saluatoris Millesimo, Centesimo, quinquagesimo quarto, 1154.
suum suo reddidit spiritum creatori.

Extractum & collationatum cum suo proprio originali existente in Archiuis Ecclesiæ cathedralis Vencien sis in prouincia prouinciæ per nos Antonium Isnardum Canonicum Theologalem & Vicariū generalem Vencien. pro Reuerendissimo in Christo patre & Domino, Domino Guilielmo Blanco Episcopo Vencien. & Grassen. & Dominicum lauream Præceniorem dictæ Ecclesiæ, & Mauricium Vianum beneficiatum & curatum eiusdem Ecclesiæ, & Magistrum Petrum de Guigonis notarium regium & secretarium capitali prædictæ Vencien. Ecclesiæ. Et in fidem & testimonium premissorum nos subscripsimus. Anno Domini Millesimo quingentesimo nonagesimo sexto & die decima quarta mensis Ianuarij Pontificatus sanctissimi in Christo Patris & Domini nostri Domini Clementis Papæ Octaui, Anno quarto indictione nona. A Isnardus Vicarius generalis, Dominicus laurea præcentor Vencien. Mauricius Vianus curatus. Et ego Petrus de Guigonis notarius regius & secretarius prædicti capituli Vencien. in fidem omnium subdsinus P. de Guigonis nostler & secretarius sic signatis.

Versus insculpti ante altare siue sepulchrum siue lapidem Beati Lamberti Episcopi Vencien. 1154.

Discat, qui nescit, quod Episcopus hîc requiescit,
Nomine Lambertus multa bonitate refertus.

Quique quaterdenis huic sedi præfuit annis,
Non hunc erexit res blanda, nec aspera flexit.
Parcat peccatis, illius fons pietatis,
Et lucescat ei, lux perpetua requiei.

De sancto Germano Episcopo Parisi & monacho Lerinen. Gregorius Turonen. Histor. Franc. lib. 4. cap. 51.

28. *Maij.* SYgibertus verò obtentis ciuitabus illis quæ citra Parisios sunt positæ, vsque Rothomagensem vrbem accessit, volens easdem vrbes hostibus cedere, quod ne faceret à suis prohibitus est, regressus inde Parisios est ingressus: ibique ad eum Brunichildis cum filius venit. Tũc Franci qui quondam ad Childebertum aspexerant seniorem, ad Sygibertum legationem mittunt, vt ad eos veniens, derelicto Chilperico, super seipsum Regem stabiliret. Ille verò hæc audiens misit, qui fratrem suum in supra memorata ciuitate obsiderent ipse illuc properare deliberans. Cui S. Germanus Episcopus dixit, si abieris & fratrem tuum interficere nolueris, cuius & victor redibis: sin autẽ aliud cogitaueris, morieris: sic enim Dominus per Salomonem dixit: *Foueam quam fratri tuo parabis, in eam corrues.* Quod ille peccatis facientibus audire neglexit. Veniẽte autẽ illo ad villam cui nomen est Victoriacum, ab exercitu Rex statuitur duoque pueri à Fredegunda regina destinati vtraque ei latera feriunt, sicque vociferans emisit spiritum.

Idem Gregorius Turonen. Hist. Franc. lib. 5. cap. 8.

Moritur anno Domini 578. EO anno (primo scilicet Childeberti regis filij Sygiberti) erat enim annus nostrę salutis quingentesimus septuagesimus octauus & Beatus Germanus Parisiorũ Episcopus transiit: in cuius exequiis, multis virtutibus quas in corpore gesserat, hoc miraculum confirmationem fecit. Nam carcerariis acclamantibus, corpus in platea adgrauatum est, solutisque eisdem rursum sine labore leuatur: ipsi quoque qui soluti fuerant in obsequium funeris vsque ad basilicam in qua sepultus est, liberi peruenerunt. Ad sepulchrum autẽ eius multas virtutes Domino tribuente, credentes experiuntur: ita vt quisque si iusta petierit, velociter exoptata reportet. Si quis tamen strenuus virtutes illius quas in corpore fecit sollicitè vult inquirere librum vitæ illius, qui à Fortunato præsbytero compositus est, legens cuncta reperiet.

Idem Gregorius, Hist. Franc. lib. 8. cap. 33. de miraculis post mortem sancti Germani Episcopi.

TVnc dirruente igne super vinctos carceris adparuit eis Beatus Germanus & cõminuens trabem absque cathenas quibus vincti tenebantur reserato carceris ostio, vinctos abire permisit incolumes, illi verò egressi se ad basilicam S. Vincentij in qua sepulchrum habetur beati Antistitis contulerũt.

Idem Gregorius de gloria confessorum. Cap. 90. de sepulchro eiusdem S. Germani Episcopi.

INgredientẽ autem Chilperico Rege in vrbẽ Parisiacam, postridie qua Rex ingressus est ciuitatem, paraliticus qui in porticu basilicæ S. Vincentij, in qua Beatus Germanus requiescit in corpore, residebat, dirigitur; manè autem facto expectante populo gratias beato antistiti referebat. Nam sæpè ibi, &

egressus